

Izobraževalni program

USPOSABLJANJE ZA VOŽNJO KOLESA

(devetletna osnovna šola)

(Zakon o varnosti cestnega prometa,
Ur.list Republike Slovenije, šte. 30/98, .člen 126)

Sprejeto na 65. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje,
Ljubljana 11. 3. 2004

Pri oblikovanju programa Usposabljanje za vožnjo kolesa, so sodelovali:

Priprava vsebine:

Marjan Tomšič, profesor fizike,

Franko Florjančič, univ. dipl. org., vodja predmetne skupine za THV, Zavod RS za šolstvo,

mag. Bojan Žlender, tajnik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS.

Strokovna ocena:

Jožica Čampa, samostojna svetovalka, Zavod RS za šolstvo,

Iztok Juvan, strokovni sodelavec, Svet RS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,

Franc Kozel, predsednik, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Ptuj,

Danica Krivec, mentorica prometne vzgoje, OŠ F.Bevka, Tolmin,

Marija Pisk, mentorica prometne vzgoje, OŠ F.Bevka, Tolmin,

Svet RS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, člani predsedstva,

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Ljubljana, Komisija za vzgojno delo.

Jezikovni pregled:

Boštjan Lajovic

OBLIKOVALCI PROGRAMA	2
KAZALO	3
OPREDELITEV	4
VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI CILJI IN NALOGE	5
VZGOJNO IZOBRAŽEVALNA VSEBINA	5
1. Teoretično usposabljanje	5
2. Praktično usposabljanje	8
2.1 Usposabljanje na prometnem poligonu	8
2.2 Usposabljanje na javnih prometnih površinah	9
PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA IN PRAKTIČNIH SPOSOBNOSTI	10
KOLESARSKA IZKAZNICA	11
ORGANIZACIJA USPOSABLJANJA	12
IZVAJALCI USPOSABLJANJA	12
MATERIALNI POGOJI	13
1. Prostor, površine in učila	13
2. Strokovna besedilna gradiva	13
Priloga: ocenjevalni list	15

OPREDELITEV

Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list Republike Slovenije št. 30/98, člen 126) nalaga osnovni šoli usposobitev učencev za samostojno vožnjo kolesa v prometu, preverjanje znanja in sposobnosti za vožnjo (kolesarski izpit) ter izdajanje kolesarskih izkaznic.

Izraz "kolo" pomeni enosledno ali večsledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo. Izraz "kolo s pomožnim motorjem" pomeni enosledno vozilo s pomožnim motorjem, katerega konstrukcijske značilnosti v cestnem prometu, na ravni cesti, ne omogočajo hitrosti, večje od 25 km/h in katerega delovna prostornina motorja ne presega 50 ccm.

Zakon o varnosti cestnega prometa daje otroku, ki je star najmanj 8 let, pravico, da v prometu na cesti samostojno vozi kolo in otroku, ki je star najmanj 12 let pravico, da vozi kolo s pomožnim motorjem, če je opravil usposabljanje za vožnjo s kolesom in če je uspešno opravil kolesarski izpit.

Program usposabljanja za vožnjo, program kolesarskega izpita in obrazec kolesarske izkaznice predpiše minister, pristojen za šolstvo, znanost in šport.

Prometna vzgoja je stalna naloga v programu življenja in dela osnovne šole. Vsebine so smiselno vključene v nekatere vzgojno izobraževalne predmete in prometno - vzgojne in druge dejavnosti.

Učenec postopno spoznava promet v šolskem okolju in pravila, ki urejajo odnose med udeleženci v prometu. Skladno s telesnim in umskim razvojem razvija in razširja znanja in spretnosti za samostojno in varno sodelovanje v prometu, najprej kot pešec in potnik, nato kot kolesar, voznik kolesa s pomožnim motorjem in nazadnje, v osnovni šoli, kot voznik kolesa z motorjem.

V 10. starostnem letu učenec praviloma že zna predvidevati potek dogajanj, znanje povezovati s prakso ter ocenjevati pojave, kot so: hitrost, oddaljenost, reakcijski čas, zavorna pot, osvetljenost, vidnost, tehnična urejenost in posledice ravnanja v prometu. To so lastnosti, ki so pomembne za samostojno, varno vključevanje otroka s kolesom v promet. V tem starostnem obdobju naj bi večina učencev, po uspešnem preizkusu znanja in praktičnih sposobnosti (kolesarski izpit), pridobila izkaznico za samostojno vožnjo s kolesom v javnem prometu.

Skupna naloga šole in staršev oziroma skrbnikov je, da v okviru zakonskega določila presodijo, kdaj je učenec telesno in umsko sposoben za samostojno vožnjo s kolesom oziroma kolesom s pomožnim motorjem v cestnem prometu. Starši oziroma skrbniki učenca soglasje potrdijo s podpisom na kolesarski izkaznici.

Program usposabljanja za vožnjo kolesa obsega teoretično in praktično usposabljanje. Učenci preverijo usposobljenost za samostojno vožnjo z vprašalnikom in z vožnjo na prometnem poligonu. Po opravljenem izpitu opravijo program vožnje na cesti v javnem prometu.

Teoretični del usposabljanja in razvijanje praktičnih sposobnosti sta vključena v različne obvezne predmete in dejavnosti od 1. do 5. razreda, preizkus znanja in praktičnih sposobnosti pa učenci opravijo praviloma v 5. razredu.

Večji del teoretičnega usposabljanja in razvijanja praktičnih sposobnosti za vožnjo kolesa je nadgrajen vsebinam prometne vzgoje v prvih treh razredih in pretežno razvrščen v predmetih in dejavnostih 4. razreda. V 5. razredu učenci, ki so se prijavili za opravljanje kolesarskega izpita, po pregledni ponovitvi znanja in praktičnih sposobnosti, opravijo preizkus usposobljenosti z vprašalnikom in z vožnjo na prometnem poligonu. Po uspešno opravljenem preizkusu pridobijo izkaznice za vožnjo kolesa in se vključijo še v program praktične vožnje v javnem prometu. V skupini je lahko največ po 5 učencev.

Šola razporedi vsebine prometne vzgoje iz programa Usposabljanje za vožnjo kolesa, v letni delovni načrt šole oziroma v letne priprave na pouk.

VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI CILJI IN NALOGE

Učenci:

- pridobijo spretnosti, znanja in pravilne presoje za varno vožnjo s kolesom,
- se naučijo pravilno ravnati v prometu, v skladu s predpisi in glede na razmere na cestišču,
- poznajo sestavne dele kolesa, namen in delovanje sestavnih delov, obvezno opremo kolesa in znajo pravilno vzdrževati kolo,
- se vzgojijo za kulturno in humano sodelovanje v cestnem prometu, znajo varovati sebe in druge udeležence v prometu,
- se usposobijo za zdravo in koristno preživljanje prostega časa, za krepitev telesnih sposobnosti in aktiven odnos do varstva narave.

VZGOJNO IZOBRAŽEVALNA VSEBINA

Usposabljanje za vožnjo kolesa obsega:

1. teoretično usposabljanje (vsebina je vključena v obveznih predmetih),
2. praktično usposabljanje (pri različnih predmetih v telovadnici, na šolskem igrišču, prometnem poligonu, na dvorišču in na cestni površini).

1. Teoretično usposabljanje

Pri teoretičnem usposabljanju učenci ponovijo in utrdijo prometno-vzgojna znanja, ki so jih pred tem pridobili pri pouku in dejavnostih, v zvezi s kolesarjenjem pa načrtno obdelajo predvsem naslednje vsebine:

1.1 Splošne vsebine:

- opazovanje in analiza prometnih situacij,
- analiza nevarnih mest za kolesarje na cestah v šolskem oziroma bivalnem okolju.

- določila v Zakonu o varnosti v cestnem prometu za vožnjo kolesa in kolesa s pomožnim motorjem.
- namen izpita za pridobitev kolesarske izkaznice; vsebina in cilji preizkusa usposobljenosti za pridobitev kolesarske izkaznice in kontrola kolesarske izkaznice.

1.2 Varno kolo:

- obvezna oprema kolesa in kolesarja (krmilo, zavore, luči, odsojniki, zvonec, kolesarska čelada).
- pravilne nastavitve obvezne opreme in drugih naprav na kolesu.
- tehnični pregled kolesa in nalepka Varno kolo.
- kaj je treba upoštevati pri nakupu kolesa.
- izbira kolesarske čelade in pravilna uporaba.

1.3 Prometni znaki:

- znaki nevarnosti (naziv, vrsta, oblika in bistvo nevarnosti);
- znaki izrecnih odredb (prepovedi, obveznosti, omejitve); zlasti tistih, ki zadevajo pešce in kolesarje,
- znaki obveščanja, ki so pomembni za ravnanje in varnost kolesarjev in pešcev,
- svetlobni prometni znaki (semafor za vozila, za kolesarje, za pešce),
- označbe na cestišču (polna črta, dvojna, prekinjena, itd.)
- znaki, ki jih udeležencem v prometu dajejo pooblaščen osebe.

1.4 Vožnja s kolesom:

- vključevanje s kolesom v promet,
- obrambna vožnja,
- vožnja s kolesom po cestišču, kjer so tudi druga vozila, vožnja po enosmerni in dvosmerni kolesarski stezi, pasu, poti,
- odnos med kolesarji, pešci in vozniki drugih vozil (prehod za pešce, steza za pešce, kolesarska steza),
- upoštevanje prometnih znakov, ki urejajo odnose kolesarjev z drugimi uporabniki cestnih površin,
- vožnja v križišču s krožnim prometom.

1.5 Upoštevanje pravil:

- desno pravilo,
- pravilo srečanja,
- prednost vozil iz nasprotne smeri (zoženje ceste, delo na cesti),
- prednost ob upoštevanju prometnih znakov,
- upoštevanje znakov pooblaščenih oseb,
- prednost vozila na nujni vožnji.

1.6

1.7 Mimovožnja:

- vožnja po desni strani cestišča,
- vožnja po kolesarski stezi;

- ravnanje pred mimovožnjo in mimovožnja,
- nakazovanje smeri.

1.7. Prehitevanje:

- ravnanje pred prehitevanjem,
- ravnanje med prehitevanjem,
- ravnanje po prehitevanju,
- prepoved prehitevanja.

1.8. Zavijanje na desno:

- zavijanje na cestišču, kjer je promet posebej urejen s svetlobnimi prometnimi znaki,
- zavijanje pri prehodu za pešce,
- zavijanje, kjer promet ni posebej urejen s svetlobnimi prometnimi znaki,
- zavijanje v križišču s kolesarsko stezo in v križišču brez kolesarske steze,
- vožnja kolesa v krožnem križišču.

1.9. Zavijanje na levo:

- pogled pred zavijanjem, nakazovanje zavijanja, razvrščanje v križišču, pozornost na udeležence, ki imajo prednost, nadaljevanje vožnje po opravljenem zavijanju, pozornost do pešcev,
- zavijanje v križišču s kolesarsko stezo in v križišču brez kolesarske steze.

1.10. Ravnanje kolesarja pri prehodu čez železniško progo:

- ravnanje kolesarja na prehodu z zapornicami in polzapornicami,
- ravnanje kolesarja na prehodu brez zapornic (Andrejev križ, zvočni signali in svetlobni signali).

1.11 Zunanji dejavniki varnosti v prometu:

- vpliv vremena na varnost kolesarjenja (megla, dež, sneg, poledica, blato, listje),
- vpliv alkohola, mamil in zdravil na vožnjo s kolesom,
- prometna nesreča (pomoč ponesrečencu, zavarovanje, sporočanje o nesreči).

1.12 Kolo in vzdrževanje kolesa:

- sestavni deli kolesa in naloge,
- orodja in pribor za popravilo in vzdrževanje kolesa,
- čiščenje in mazanje kolesa,
- krpanje zračnice,
- pripomočki za prvo pomoč.

1.13 Vrste kolesarjenja:

- rekreativno kolesarjenje,
- tekmovalno kolesarjenje,
- organizirano in neorganizirano kolesarjenje v skupini,

- kolesarjenje in varstvo narave,
- zgodovina kolesa.

1.14 Kolesarnica, vzdrževanje kolesarnice in red v kolesarnici.

2. Praktično usposabljanje

Praktično usposabljanje se v šoli praviloma sproti, izmenično prepleta z vsebinami teoretičnega pouka, lahko pa je razporejeno tudi drugače, zlasti tedaj, ko pogoji za praktično delo niso primerni. Za praktično in teoretično usposabljanje naj bi bilo v učnem načrtu odmerjeno približno enako število učnih ur.

Praktično usposabljanje za vožnjo s kolesom opravijo učenci v dveh delih:

- 2.1. usposabljanje na prometnem poligonu (šolskem dvorišču ali športnem igrišču): razvijanje spretnosti za vožnjo in vaje za vključevanje v promet in vožnjo v cestnem prometu,
- 2.2. vožnja na prometnih površinah.

2.1. Usposabljanje na prometnem poligonu

2.1.1. Razvijanje spretnosti za vožnjo kolesa:

- preverjanje tehnične brezhibnosti kolesa,
- vožnja po deski (obvladovanje ravnotežja in smeri vožnje),
- vožnja po krogu,
- vožnja po osmici (brez dotika nog s tlemi),
- vožnja skozi vrata (med postavljenimi stožci, brez dotika),
- slalom med stožci (brez dotika tal z nogami),
- uporaba zvočne naprave - zvonca, med vožnjo,
- zaviranje s kolesom, reakcijski čas in pot zaviranja,
- preizkus zavorne poti na različnih površinah.

2.1.2 Vaje za varno vključevanje s kolesom v promet:

- parkiranje kolesa,
- vstop na kolo,
- pričetek vožnje,
- vožnja naravnost,
- ustavljanje kolesa,
- sestop s kolesa,
- vožnja z eno roko na krmilu (menjaje),
- nakazovanje smeri z roko (v levo in v desno),
- pogled med vožnjo na levo, na desno, nazaj,
- izogibanje in ustavljanje pred pešci.

2.1.3 Vožnja kolesa na prometnem poligonu:

- vožnja kolesa v skladu s prometnimi znaki *in predpisi*
- vožnja skozi križišče s prometnim policistom,

- mimovožnja in postopki pred mimovožnjo (pogled nazaj, pogled naprej, pravilno nakazovanje smeri z roko), mimovožnja (splošna pozornost), naloge po mimovožnji (vožnja po desni strani cestišča),
- prehitevanje: postopki pred prehitevanjem (pogled nazaj, pogled naprej, pravilno nakazovanje smeri z roko), postopki med prehitevanjem (pospešitev hitrosti, primeren odmik od prehitevanega vozila), postopki po prehitevanju (zavijanje v blagem loku na desno stran cestišča),
- zavijanje v desno: zavijanje na cestišču, kjer je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki, zavijanje pri prehodih za pešce zavijanje, kjer promet ni posebej urejen s svetlobnimi prometnimi znaki; postopki pred zavijanjem (pogled nazaj, nakazovanje smeri), zavijanje v primernem loku, prepustitev prednosti peščem (počasna vožnja ali ustavitev kolesa), varno nadaljevanje vožnje, *vožnja kolesa v krožišču*,
- zavijanje v levo: zavijanje v križišču s semaforji in kolesarsko stezo; zavijanje v tehnično urejenem križišču s kolesarsko stezo: (kolesar ostane na desni strani ceste in se prepriča, če ima zanesljivo prednost pred drugimi vozili, pogleda prvič desno, pogleda levo in nazaj, ugotovi, če prihajajo vozila z desne strani, zapelje v loku ob desni rob ceste),
- zavijanje v levo v križišču brez kolesarske steze: (pogleda naokrog, da znak za zavijanje, se razvrsti na sredino pasu za zavijanje v levo, pazi na prednost, pusti mimo udeležence z nasprotne strani, zavije v levo, da prednost peščem, pazi na pešce, zavije ob desni rob ceste),
- zavijanje v levo v križišču s prednostno cesto in znakom "ustavi".

2.2. Vožnja na javnih prometnih površinah

Po pridobitvi kolesarske izkaznice šola izvede vožnjo učencev na javnih prometnih površinah. Vožnjo organizira s pomočjo staršev in drugih sodelavcev. V skupini sme biti največ 5 učencev.

Vožnjo na javnih prometnih površinah organizira šola v šolskem okolišu, po potrebi, vendar najmanj enkrat za vsakega učenca.

Koordinator prometne vzgoje s pomočjo policijske postaje poskrbi za varnost učencev pri vožnji v javnem prometu. Učenci so opremljeni s čelado in znakom L na hrbtni strani.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA IN PRAKTIČNIH SPOSOBNOSTI (kolesarski izpit)

Program kolesarskega izpita obsega preverjanje in ocenjevanje prometnega znanja ter preverjanje in ocenjevanje praktičnih sposobnosti za samostojno vožnjo s kolesom v prometu.

Šola organizira preverjanje znanja in praktičnih sposobnosti za samostojno vožnjo kolesa (kolesarski izpit) po opravljenem usposabljanju učencev, ki v tekočem koledarskem letu dopolnijo starost 10 let. Izjemoma se, po dogovoru s starši oziroma skrbniki, v okviru zakonskih določil, za preizkus lahko odločijo tudi učenci, ki so mlajši, če to narekujejo potrebe (prevoz v šolo iz krajev s slabimi prometnimi povezavami) in to dopuščajo prometno varnostne razmere ter umska in telesna razvitost učenca.

Preverjanje organizira in vodi učitelj, koordinator prometne vzgoje, ki je uspešno opravil seminar za kolesarjenje v osnovni šoli.

Šola vsako leto razpiše dva roka za preverjanje usposobljenosti za vožnjo kolesa. Prijavljence razvrsti v skupine.

Preverjanje praktičnega znanja in sposobnosti za vožnjo kolesa je posamično. Učenec ga opravlja na prometnem poligonu.

Usposabljanje za vožnjo s kolesom in kolesarski izpit sta brezplačna.

Učenec mora pri kolesarskem izpitu pokazati:

- da pozna in razume za kolesarja pomembne prometne znake in pravila v cestnem prometu,
- da ima primerno razvite praktične sposobnosti za varno vožnjo s kolesom v prometu,
- da razume zveze med dogajanjem na cesti in predpisi, ki urejajo odnose med udeleženci v prometu,
- da zna pravilno presojeti možnosti in omejitve kolesarja v prometu.

- preverjanje in ocenjevanje znanja

Prometno znanje preverja učenec z vprašalnikom.

Strokovna služba pripravi za preizkus in ocenjevanje prometnega znanja vprašalnik ter zbirko nalog in računalniški program za sestavljanje vprašalnikov, obrazec za ocenjevanje praktične vožnje s kolesom v prometu in navodila za ocenjevanje.

Naloge v vprašalniku so točkovane z vrednostjo 1 ali 2. Z višjo oceno so ovrednotene naloge, ki so pomembnejše za varnost kolesarja v cestnem prometu.

Učenec opravi preverjanje znanja z oceno uspešno, ko doseže 75 % ali več dosegljivih točk in ko so pravilno rešene vse naloge, ki so ocenjene z dvema točkama.

- preverjanje in ocenjevanje praktične usposobljenosti

Učenec lahko k preverjanju praktične usposobljenosti pristopi po uspešno opravljenem preskusu prometnega znanja.

Za preverjanje in ocenjevanje praktične usposobljenosti šola pripravi poligon, kjer učenec lahko pokaže zlasti: vstop na kolo in sestop s kolesa, vstop na cesto s stranske poti, vožnjo v koloni, počasno vožnjo, mimovožnjo, *prehitevanje*, ravnanje pred preходом za pešce, zavijanje v križišču v levo.

Pred preverjanjem praktične usposobljenosti učenec preveri tehnično brezhibnost kolesa, obvezno opremo kolesa in obvezno opremo učenca (kolesarska čelada, L znak za kolesarje). Preverjanje usposobljenosti lahko učenec opravi tudi s svojim kolesom, če je kolo bilo pregledano in ima nalepko Varno kolo. V šolo se lahko pripelje s kolesom le ob spremstvu odraslega.

Pripravljeni vzorec določa vrednost posameznih nalog. Določa tudi razmerje med višje in nižje ovrednotenimi nalogami. Kontrolno listo sestavlja vsaka šola sama, glede na lokalne možnosti

Učenec za vsako napravljeno napako dobi 1 ali 2 negativni točki po kontrolnem listu.

Preizkus praktične usposobljenosti za vožnjo kolesa je uspešno opravil tedaj, ko pri preizkusu dobi največ 25 % vseh negativnih točk in med posameznimi ocenami ni nobene z vrednostjo 2 točki.

Učenec in učitelj po preverjanju skupaj analizirata napake, ki jih je učenec napravil med preverjanjem znanja in praktične usposobljenosti za samostojno vožnjo s kolesom.

Preverjanje znanja in praktičnih sposobnosti opravi učenec uspešno, ko v skladu z navodili za preizkus znanja z vprašalnikom, pravilno reši naloge v vprašalniku in ko uspešno opravi vožnjo s kolesom.

Učenec, ki pri teoretičnem ali pri praktičnem delu izpita ni bil uspešen, lahko opravlja kolesarski izpit v naslednjem roku. Opraviti mora teoretični in praktični del izpita.

KOLESARSKA IZKAZNICA

Po uspešno opravljenem preverjanju znanja in praktičnih sposobnosti za samostojno vožnjo s kolesom v cestnem prometu, dobi učenec kolesarsko izkaznico.

Šola vodi evidenco o opravljenih kolesarskih izpitih za vožnjo s kolesom, po šolskih letih, s podatki o učencih, ki so prejeli kolesarsko izkaznico.

Učenec mora imeti pri sebi kolesarsko izkaznico, tedaj ko v cestnem prometu vozi kolo oziroma po dvanajstem letu starosti, kolo s pomožnim motorjem.

ORGANIZACIJA USPOSABLJANJA

Šola zagotovi najmanj 30 učnih ur v šolskem letu na oddelek v četrtem in petem razredu, za teoretične in praktične kolesarske prometno vzgojne vsebine v okviru letnih priprav za pouk obveznih predmetov in dejavnosti (v učilnicah, na šolskem poligonu, športnem igrišču, v telovadnici in na drugih javnih površinah).

Program usposabljanja za vožnjo kolesa je obvezen za šolo. Učenec se, ob sodelovanju staršev oziroma skrbnikov, prostovoljno odloči za preverjanje znanja in praktične usposobljenosti za samostojno vožnjo kolesa v javnem prometu.

Šola obvešča starše, pisno in na roditeljskih sestankih, o nalogah, vsebini in metodah usposabljanja za vožnjo kolesa in jih vključuje v sodelovanje pri usposabljanju učencev za vožnjo s kolesom in druge dejavnosti, ki so povezane s kolesarjenjem (razvijanje praktičnih sposobnosti, pregledi tehnične urejenosti koles in popravila, kolesarski izleti, urejanje prometnega poligona, sodelovanje pri preverjanju znanja in praktičnih sposobnosti itd).

Šola organizira usposabljanje in preverjanje usposobljenosti čimbolj strnjeno, pred nastopom kolesarske sezone.

Priloga 1:

IZVAJALCI PROGRAMA USPOSABLJANJE ZA VOŽNJO KOLESA, V OSNOVNI ŠOLI

Program usposabljanja učencev osnovne šole za vožnjo kolesa lahko v *šoli* izvaja učitelj v osnovni šoli, ki opravi program usposabljanja.

Preverjanje in ocenjevanje znanja in praktične usposobljenosti za vožnjo kolesa lahko organizira in vodi učitelj, ki je uspešno opravil seminar za izvajalce programa usposabljanja za vožnjo kolesa v osnovni šoli.

Priloga 2:

MATERIALNI POGOJI

Za izvajanje programa usposabljanja za vožnjo kolesa potrebuje šola:

1. Prostori, površine in učila:

- učilnica s standardno audio vizualno opremo in računalnikom s CD enoto,
- površina za stalni ali občasni prometni poligon,
- kolo (5 kom),
- kolesarska čelada (5 kom),
- L znak za kolesarja (5 kom),
- prometni znaki, modeli, s podnožji za postavljanje na prometnem poligonu, talna signalizacija (komplet),
- semafor, z mehanskim ali elektronskim krmiljenjem, (komplet)
- predmeti za sestavljanje ovir pri spretnostni vožnji (keglji, plošče, deske, prehodna vrata z visečima palicama, mizica, korito za pesek, kocka), komplet,
- varnostni prometni načrt šolskega okoliša, (zemljevid, letalski posnetki)
- zemljevidi, turistični prospekti.
- grafoskopske prosojnice s posnetki značilnih prometnih situacij, v šolskem okolišu in drugod, (komplet),
- slike različnih koles in delov kolesa, stenske, (komplet)
- video zgoščanka, (S kolesom v promet),
- video kasete, (Varna vožnja s kolesom, Na cesti nisi sam - kolesar, S kolesom v promet),
- orodja in pripomočki za manjša popravila in nastavitve kolesa, (5 kompletov)

2. Strokovna besedilna gradiva

Baloh, Stanka et al.: Psihologija v cestnem prometu s prometno etiko, AMZS, Ljubljana 1983

Kako deluje? Sodobna tehnika II, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1991

Juvan, Iztok: Bistro glavo varuje čelada, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Ljubljana 1995

Kolesa in motorji, Knjižnica praktični priročniki, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1984

Kuclar, Helga: S kolesom v promet, AMZS, Ljubljana 1996

Levičnik, Marjanovič, Polič: Priročnik za prometno vzgojo v osnovni šoli, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1986

Polič, Zabukovec, Žlender: Prometna psihologija, Svet za preventivo in

vzgojo v cestnem prometu, Ljubljana 1996
Tomšič, Marjan: Kolesarjenje v osnovni šoli, priročnik za učitelje (v pripravi)
Tomšič, Marjan; Trček, Jože: Kolesar, gradiva za prometno vzgojo v osnovni
šoli, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1980...
Zakon o varnosti v cestnem prometu, AMZS, Ljubljana 1998

Priloga 3:
 OSNOVNA ŠOLA.....
 Koordinator prometne vzgoje.....
 Datum:.....

List št.:.....

IZPIT ZA KOLO - VOŽNJA KOLESA
ocenjevalni list
 (vzorec)

Št.	Napaka	Točk	Učenec				
			Jure Jus	Ivo Ban	...	...	...
TEHNIKA VOŽNJE							
1	preveri ustreznost kolesa (sedež, pritisk gum, delovanje zvonca in zavor)	1					
2	nezanesljiv vstop ali sestop s kolesa	1					
3	nezanesljiva vožnja z eno roko	1					
4	nezanesljiva, vijugava vožnja	1					
5	nezanesljivost pri počasni vožnji	1					
6	nezanesljivo ustavljanje	1					
VOŽNJA (po cesti, po stezi za kolesarje)							
1	izsiljevanje prednosti pri vključevanju v promet	2					
2	prevelik lok pri zavijanju na prednostno cesto	1					
3	nepravilna razdalja med kolesoma med vožnjo v koloni	1					
4	prevelika oddaljenost kolesa med vožnjo, od roba ceste	1					
5	vožnja preko proge*	1					
ZAVIJANJE V DESNO							
1	opustitev znaka z roko, za zavijanje v desno	1					
ZAVIJANJE V LEVO							
1	opustitev pogleda nazaj pred razvrščanjem za zavijanje v levo	2					
2	opustitev znaka z roko, za zavijanje v levo	1					
3	nepravilna razvrstitev za zavijanje v levo	2					
4	nepravilen lok pri zavijanju v levo	1					
MIMOVOŽNJA							
1	opustitev pogleda nazaj, pred mimovožnjo	2					
2	opustitev ponovnega pogleda nazaj, pred mimovožnjo	1					
3	oviranje prometa z nasprotne strani	2					
4	nepravilno zavijanje v desno, po mimovožnji	1					
PEŠCI							
1	oviranje pešcev na prehodu za pešce	1					
KRŽIŠČE							
1	neupoštevanje prednosti	2					
2	neupoštevanje znaka STOP	2					
Skupaj možnih negativnih točk (vsota velja za ta vzorec)		29					
Število doseženih negativnih točk (po tem vzorcu največ 7 negativnih točk)							
Učenec je uspešno opravil vožnjo kolesa : DA - NE							
Pripombe:							

* Odvisno od lokalnih prometnih razmer.

Podpis koordinatorja :

Člani komisije:

1. Ocenjevalni list je vzorec, po katerem vsaka šola sestavi svoj primer, odvisno od lokalnih razmer, v katerih poteka preizkus praktične usposobljenosti učencev za vožnjo kolesa. Ocena je sestavljena iz odbitnih (negativnih) točk. Ocenjevalni listi naj imajo podobno razmerje med točkami z vrednostjo 2 in vrednostjo 1, kot je na tem vzorcu.
2. Preizkus praktične usposobljenosti za vožnjo kolesa je uspešen tedaj, ko učenec pri preizkusu dobi največ 25 % ali manj odbitnih točk in med posameznimi ocenami ni nobene z vrednostjo 2 točki. Po tem vzorcu lahko dobi največ 7 negativnih točk